

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 155a/2024

pentru controlul constituționalității unor prevederi din punctul 312 din
Statutul executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărârea
Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006
(întrevederile dintre deținuți și avocați în zilele nelucrătoare)

CHIȘINĂU
30 ianuarie 2025

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,
nei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dlui Dorin Casapu, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 16 iulie 2024,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 30 ianuarie 2025, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind controlul constituționalității textului „În zilele nelucrătoare, avocatul poate avea întrevedere cu deținutul în cazul în care notifică în scris, inclusiv electronic, administrația instituției penitenciare despre întrevedere cu cel puțin 6 ore până la aceasta.” din punctul 312 din Statutul executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006.

2. Sesizarea a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl Grigore Novac, deputat în Parlamentul Republicii Moldova, pe baza articolelor 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, 25 lit. g) din Legea nr. 317 din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională, 38 alin. (1) lit. g) și 39 din Codul jurisdicției constituționale nr. 502 din 16 iunie 1995.

Legislația pertinentă

3. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 4 Drepturile și libertățile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.”

Articolul 7 Constituția, Lege Supremă

„Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.”

Articolul 16 Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 26 Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege”

Articolul 102 Actele Guvernului

„(1) Guvernul adoptă hotărâri, ordonanțe și dispoziții.

(2) Hotărârile se adoptă pentru organizarea executării legilor.

[...]

(4) Hotărârile și ordonanțele adoptate de Guvern se semnează de Prim-ministru, se contrasemnează de miniștrii care au obligația punerii lor în executare și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Nepublicarea atrage inexistența hotărârii sau ordonanței.

[...].”

4. Prevederile relevante ale Codului de executare, adoptat prin Legea nr. 443 din 24 decembrie 2004, sunt următoarele:

Articolul 195 Instituțiile care asigură executarea pedepsei închisorii

„(1) Executarea pedepsei închisorii se asigură de penitenciare conform prevederilor prezentului cod și ale actelor normative adoptate în conformitate cu acesta, inclusiv ale Statutului executării pedepsei de către condamnați, aprobat de Guvern, și ale regulamentului de ordine interioară a penitenciarului.

[...].”

Articolul 213 Întrevederile condamnaților

„[...]

(5) Nu este limitată frecvența întâlnirilor cu avocatul, cu mediatorul în procesul de mediere în cauzele penale sau cu alte persoane prevăzute de lege.

[...].”

5. Prevederile relevante ale Statutului executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006, sunt următoarele:

„[...]

308. Deținuții au dreptul la întreveneri cu avocatul, mediatorul în procesul de mediere în cauzele penale sau alte persoane prevăzute de lege. Frecvența întâlnirilor respective nu este limitată.

[...]

312. Întâlnirile deținuților cu avocații nu se includ în numărul întrevenerilor stabilite de legislație. Numărul și durata lor nu sunt limitate, însă ele au loc în timpul liber al deținuților și numai în intervalul deșteptare - stingere al zilelor lucrătoare. **În zilele nelucrătoare, avocatul poate avea întreveneri cu deținutul în cazul în care notifică în scris, inclusiv electronic, administrația instituției penitenciare despre întreveneri cu cel puțin 6 ore până la aceasta.**

[...].”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului sesizării

6. Autorul sesizării afirmă că Guvernul a acționat *ultra vires* atunci când a reglementat obligația notificării în scris a instituției penitenciare cu 6 ore înainte despre necesitatea întrevenerii avocatului cu deținutul în zilele nelucrătoare. Autorul consideră că norma contestată are un caracter primar și vine în contradicție cu normele din Codul de procedură penală și din Codul de executare.

7. În acest sens, autorul sesizării consideră că norma contestată limitează dreptul la apărare și contravine dispozițiilor articolelor 17 și 64 din Codul de procedură penală și articolelor 169 și 175² din Codul de executare.

8. În opinia autorului sesizării, norma contestată contravine articolelor 4, 7, 16, 26 și 102 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

9. Examinând admisibilitatea sesizării, Curtea constată următoarele.

10. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității hotărârilor Guvernului, în prezenta cauză a unor prevederi din Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați, ține de competența Curții Constituționale.

11. Articolele 25 lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 38 alin.(1) lit.g) din Codul jurisdicției constituționale îi acordă deputatului prerogativa sesizării Curții Constituționale.

12. Curtea reține că obiectul sesizării îl constituie unele prevederi din punctul 312 din Statutul executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin

Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006. Curtea constată că prevederile contestate nu au mai făcut obiect al controlului de constituționalitate.

13. În jurisprudența sa, Curtea a stabilit că controlul constituționalității hotărârilor Guvernului ține de competența Curții Constituționale. Totodată, hotărârile Guvernului se supun și controlului de legalitate, care ține de competența instanțelor de judecată. Așadar, atunci când un autor al sesizării solicită, de fapt, un control de legalitate al unei hotărâri a Guvernului (e.g. afirmă că hotărârea Guvernului contravine unei legi), și nu unul de constituționalitate, Curtea Constituțională declară sesizarea inadmisibilă. Dimpotrivă, Curtea este competentă să verifice constituționalitatea hotărârilor de Guvern dacă criticile de neconstituționalitate se raportează la încălcarea vreunei prevederi constituționale (a se vedea DCC nr. 30 din 22 martie 2022, § 16).

14. Autorul a susținut că prevederile contestate sunt contrare articolelor 1 alin. (3) (*preeminența dreptului*), 4 (*drepturile și libertățile omului*), 7 (*Constituția, Lege Supremă*), 16 (*egalitatea*), 26 (*dreptul la apărare*) și 102 (*actele Guvernului*) din Constituție.

15. Referitor la incidența articolelor 1 alin. (3), 4 și 7 din Constituție, în jurisprudența sa, Curtea a subliniat că acestea comportă un caracter general și nu pot constitui repere separate, ci trebuie coroborate cu o altă prevedere din Constituție, care trebuie să fie aplicabilă (a se vedea DCC nr. 173 din 13 decembrie 2022, § 18; HCC nr. 12 din 23 aprilie 2024, § 25; DCC nr. 71 din 18 iunie 2024, § 18).

16. Referitor la articolul 16 din Constituție, Curtea a reținut că o condiție primordială pentru existența tratamentului diferențiat o reprezintă caracterul comparabil al situațiilor. În această cauză, autorul excepției nu a motivat care sunt situațiile comparabile. Dacă ar proceda la examinarea fondului sesizării formulate de o asemenea manieră, Curtea Constituțională l-ar înlocui pe autor în invocarea argumentelor de neconstituționalitate, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu (a se vedea DCC nr. 12 din 6 martie 2024, § 22).

17. Cu referire la articolul 26 din Constituție, corespondent al articolului 6 § 3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care garantează în mod distinct dreptul la apărare, Curtea observă că autorul sesizării s-a limitat la afirmația că norma contestată este neconstituțională pentru că restrânge dreptul la apărare.

18. Curtea observă că legislatorul, în dezvoltarea normei constituționale privind dreptul la apărare, a stabilit că „la acordarea asistenței juridice unei persoane reținute, deținute în stare de arest sau condamnate, avocatului i se asigură, la orice etapă a procesului penal sau contravențional, condițiile necesare pentru întrevederi și consultații, cu respectarea confidențialității, fără a limita durata și numărul întrevederilor și consultațiilor” (a se vedea articolul 53 alin. (3) din Legea nr. 1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură). De asemenea, instituțiile penitenciare sunt obligate să asigure deținuților posibilitatea apărării drepturilor prin intermediul avocatului (articolul 14 alin. (2) lit. i) din Legea nr. 300 din 21 decembrie 2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare) și să nu limiteze frecvența întâlnirilor condamnatului cu avocatul în cauzele penale (a se vedea articolul 213 alin. (5) din Codul de executare).

19. Având în vedere că instituția penitenciară (penitenciarul) în calitate de organ care asigură executarea pedepselor de către persoanele condamnate la închisoare, detenție pe viață etc. (a se vedea articolul 11 alin. (1) din Legea nr. 300 din 21 decembrie 2017) are propriul regim de activitate menit să asigure legalitatea și ordinea de drept în instituție, securitatea persoanelor care

se află pe teritoriu și respectarea regimului de intrare și ieșire în/din instituția penitenciară (articolele 13 și 14 din Legea nr. 300/2017), să asigure respectarea programului zilei în penitenciar și a specificului organizării întrevederilor deținuților cu alte persoane (a se vedea punctele 136-141, 278-312 din Statutul executării pedepsei de către condamnați), legislatorul admite că activitatea avocatului care exercită funcția de apărător al unei persoane deținute în penitenciar poate avea anumite particularități.

20. Autorul sesizării consideră că teza a III-a din punctul 312 din Statutul executării pedepsei de către condamnați restrânge dreptul la apărare, deoarece obligă avocatul care apără un client deținut în penitenciar să notifice în scris, inclusiv electronic administrația penitenciarului, cu cel puțin 6 ore înainte de eventuala întâlnire, dacă intenționează să se întâlnească în zilele nelucrătoare cu clientul său.

21. Curtea observă că, Statutul executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006, reglementează modul de organizare a întrevederilor de către deținuți cu avocații lor și, în special, stabilește că numărul întâlnirilor și durata întrevederilor dintre deținuți și avocați nu sunt limitate, dar ele pot avea loc în zilele lucrătoare și doar în intervalul deșteptare - stingere (a se vedea punctele 87, 308 și teza a II-a din punctul 312). Totodată, cu titlu de excepție, dispozițiile contestate din Statutul menționat (a se vedea teza a III-a din punctul 312) prevăd că avocatul, din anumite raționamente, poate să se întâlnească cu deținutul și în zilele nelucrătoare. În acest caz avocatul este obligat să notifice administrația penitenciarului în scris, inclusiv electronic, cu cel puțin 6 ore înainte de eventuala întâlnire.

22. Din această perspectivă, Curtea nu poate identifica în ce măsură norma contestată aduce atingere exercitării efective sau substanței dreptului la apărare, de vreme ce aceasta nu interzice, nici nu limitează numărul întrevederilor dintre un deținut și avocatul său în zilele nelucrătoare, dar reglementează măsuri practice de organizare a acestor întrevederi în perioada de timp menționată, în incinta penitenciarelor, ce presupune respectarea unui regim special de securitate. În acest sens, Curtea precizează că o dispoziție legală nu poate fi ruptă din sistemul normativ din care face parte și nu poate opera în mod izolat (a se vedea DCC nr. 30 din 18 aprilie 2024, § 22).

23. Totodată, potrivit notei informative la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la completarea punctului 312 din Statutul executării pedepsei de către condamnați¹, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006, scopul introducerii acestor prevederi este de a asigura exercitarea efectivă a dreptului la apărare de către deținuți, prin acordarea posibilității de a avea întrevederi cu avocații lor inclusiv în zilele nelucrătoare, nu doar în zilele lucrătoare, așa cum era reglementat până la ajustarea acestor prevederi. Prin urmare, Curtea nu constată incidența articolului 26 din Constituție.

24. Referitor la criticile autorului sesizării precum că norma contestată are un caracter primar, iar prin reglementarea acesteia într-un act normativ subordonat legii, Guvernul a acționat *ultra vires*, Curtea reține că Guvernul menționează în Hotărârea nr. 583 din 26 mai 2006 că Statutul executării pedepsei de către condamnați a fost aprobat pe baza articolului 195 din Codul de executare. Norma contestată reglementează modul de organizare a întrevederilor între avocat și deținut, fără a limita perioadele întrevederilor stabilite de lege. Așadar, Curtea constată că legislatorul i-a delegat autorității

---

¹https://justice.gov.md/public/files/transparenta_in_procesul_decizional/coordonare/2016/ianuarie/Nota_Informativa_SEPC_actuala.pdf

executive punerea în executare a legii, iar autoritatea executivă a acționat în limitele acestei competențe. Așadar, articolul 102 din Constituție nu este afectat.

25. Cu referire la criticile autorului sesizării că norma contestată contravine prevederilor din articolele 17 și 64 din Codul de procedură penală și celor din articolele 169 și 175² din Codul de executare, Curtea reiterează că o pretinsă incompatibilitate sau neconcordanță între două sau mai multe norme infraconstituționale, cuprinse în acte normative distincte sau în același act normativ, nu constituie o problemă de constituționalitate, ci una de interpretare și aplicare a legii, a cărei rezolvare le revine instanțelor de judecată (a se vedea DCC nr. 55 din 4 iunie 2024, § 35).

26. Prin urmare, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) litera a) și 140 din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind controlul constituționalității textului „În zilele nelucrătoare, avocatul poate avea întrevedere cu deținutul în cazul în care notifică în scris, inclusiv electronic, administrația instituției penitenciare despre întrevedere cu cel puțin 6 ore până la aceasta.” din punctul 312 din Statutul executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006, depusă de dl Grigore Novac, deputat în Parlamentul Republicii Moldova.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

*Chișinău, 30 ianuarie 2025
DCC nr. 10
Dosarul nr. 155a/2024*